

Рисунок 3. – Взаимосвязь частот случаев летального исхода с группами по лечению пациентов

В показателях гемодинамического и газового мониторинга (частота сердечных сокращений, артериальное давление, насыщение гемоглобина кислородом) не было выявлено статистически значимых различий и корреляционных взаимосвязей в группах пациентов на разных этапах лечения.

Выводы

Включение в интенсивную терапию нарушений мозгового кровообращения лекарственных средств на основе янтарной кислоты позволило добиться положительной динамики в уровне сознания пациентов и уменьшения летальности.

МОЎНЫ ЭТЫКЕТ УРАЧА ВА ЁМОВАХ ДЗЯРЖАЎНАГА БІЛІНГВІЗМУ

Варанец В.І.

УА “Гродзенскі дзяржаўны медыцынскі ўніверсітэт”

Моўны этыкет лічыцца адной з найважнейшых характарыстык паводзін чалавека, паколькі без вербальных формаў выказвання ветлівых адносін паміж людзьмі асоба не можа эфектыўна і плённа ажыццяўляць працэс зносін у грамадстве. І асабліва гэта датычыцца прафесіі ўрача. Нягледзячы ні на што, медыцына адносіцца да элітарнай галіны грамадства, што, у сваю чаргу, патрабуе ад медыцынскага работніка ўнутранай інтэлігентнасці і выхаванасці.

Урач павінен валодаць навыкамі пабудовы дыялога, што паспрыяе атрыманню патрэбнай інфармацыі ад пацыента, больш дакладнаму вызначэнню дыягназу. Умелае маніпуляванне рознага тыпу пытаннямі прызвана разгаварыць маўклівага, замкнёнага ў

сабе пацыента і адначасова прыпыніць “моўны вадаспад” занадта размоўнага хворага.

Яшчэ важным момантам у дзейнасці ўрача з’яўляецца ўменне слухаць, паколькі гэта галоўны паказальнік рытарычнай культуры і адзін з асноўных прынцыпаў працы медыцынскага работніка.

Асаблівасці моўнай палітыкі ў Беларусі накладае на медыцынскага работніка яшчэ адзін важны абавязак: валоданне абедзвюма дзяржаўнымі мовамі – беларускай і рускай.

Згодна апошняга перапісу насельніцтва Беларусі 53,2% беларусаў роднай мовай назвалі беларускую, з іх 23% дэкларавалі, што карыстаюцца беларускай мовай у штодзённым жыцці. Такім чынам, два мільёны сто восемдзесят пяць тысяч дзевяцьсот двадцать чалавек у нашай краіне з’яўляюцца беларускамоўнымі. І кожнаму з іх канстытуцыйна гарантавана права звяртацца на беларускай мове ва ўстановы аховы здароўя і атрымліваць адказ, лячэнне на роднай мове. Ці ў стане нашы медыцынскія работнікі весці прыём, мець моўныя зносіны з хворым на беларускай мове? І якія складанасці яны могуць сустрэць на сваім шляху?

На першым курсе ўсіх медыцынскіх універсітэтаў краіны вывучаецца прадмет “Беларуская мова. Прафесійная лексіка”. У рамках вучэбнай праграмы студэнты знаёмяцца з беларускай медыцынскай тэрміналогіяй, авалодваюць навыкамі навуковага стылю, элементамі працы з медыцынскай дакументацыяй. Але ў краінах, дзе існуе дзяржаўны білінгвізм абавязкова прысутнічае і такая з’ява, як моўная інтэрферэнцыя. Інтэрферэнцыя – гэта міжвольнае перанясенне элементаў роднай мовы на іншую мову.

Марфалагічная інтэрферэнцыя звязана з разыходжаннем у граматычным афармленні рускіх і беларускіх лексем, асабліва тых, якія маюць агульныя карані. Гэта разыходжанні ў родзе, ліку, склоне назоўнікаў, ва ўтварэнні сінтэтычных формаў вышэйшай і найвышэйшай ступені параўнання прыметнікаў, у склонавых формах лічэбнікаў, ужыванні дзеепрыметнікаў і дзеепрыслоўяў і г.д. Напрыклад, рус. *шинель, собака, медаль, накіп, насыпь, подпись* – жаночы род, бел. *шынель, сабака, медаль, накіп, насып, подпіс* – мужчынскі род; рус. *употребляют ежевику* – бел. *ужываць ажыны*; рус. *чистый* – *чище*, бел. *чысты* – *чысцейшы*; рус. *тремя, четыремя* – бел. *трыма, чатырма*; рус. *завявший* – бел. *завялы*; рус. *улыбаясь* – бел. *усміхаючыся*.

Інтэрферэнцыйныя памылкі ў сінтаксісе (сінтаксічная інтэрферэнцыя) выклікаюцца адрозненнямі ў будове словазлучэнняў, простых і складаных сказаў. У словазлучэннях выразна праяўляецца нацыянальная спецыфіка мовы. Таму механічнае перанясенне мадэляў пабудовы словазлучэнняў з адной мовы ў другую вядзе да парушэння нормаў (параўн. белар. *мне*

баліць галава, паслаць па лекі, захварэць на грып, два сталы, дакрануцца да рукі, ісці калідорам, з прычыны хваробыі – руск. У меня болит голова, поспать за лекарствами, болей гриппом, два стола, прикоснуться к руке, идти по коридору, по причине болезни).

Пранікненне спецыфічных фанетычных рысаў з адной мовы ў другую вядзе да фанетычнай інтэрферэнцыі (напрыклад, у рускім маўленні білінгва сустракаюцца такія беларускамоўныя фанетычныя рысы, як цвёрдае р, ч на месцы рускіх мяккіх р' і ч', фрыкатыўнае у на месцы выбухнога г, мяккія дз' і ц' на месцы д' і т', афрыката дж, пераход зычных в, л у ў, прыстаўныя зычныя в, г, прыстаўныя галосныя а, і, ярка выражанае аканне і г.д.). Гэтыя асаблівасці вельмі ўстойлівыя і могуць заставацца ў беларуска-рускага білінгва на ўсё жыццё.

Лексічная інтэрферэнцыя выклікана наяўнасцю разыходжанняў або частковага падабенства ва ўласналексемным і семантычным аспектах беларускай і рускай моў: *папытацца* – “задаць каму-небудзь пытанне” (рус. *спросить*), *качка* “вадаплаўная птушка” (рус. *утка*).

Доктар павінен валодаць усімі нормамі беларускай і рускай мовы, паколькі ўзровень даверу да прафесійных якасцей урача значна зніжаецца, калі той дапускае памылкі ў вуснай ці пісьмовай мове.

ИЗУЧЕНИЕ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА КАК ВТОРОГО ИНОСТРАННОГО НА ФАКУЛЬТАТИВНЫХ ЗАНЯТИЯХ

Василевич М.Н., Фёдорова М.А.

УО «Гродненский государственный медицинский университет»

В связи с тем, что Республика Беларусь достаточно активно в последнее время входит в мировое научно-техническое пространство, где выпускники белорусских вузов сталкиваются с достаточно высоким уровнем конкуренции в различных областях науки и техники, возрастают и требования к качеству языковой подготовки не только в школе, но и в большей степени в вузе.

Актуальность. Основной задачей в процессе обучения студентов неязыковых вузов (в нашем случае медицинского) в курсе «Иностранный язык» на первом и втором курсах является формирование у студентов медицинского вуза уровня иноязычной компетентности в сфере профессиональной коммуникации. Известно, что уже сегодня конкурентоспособность специалиста любой области определяется его готовностью решать профессиональные задачи, а также задачи, связанные с получением и применением профессионально значимой информации, не только на родном, но и на ино-